

İNTERNETİN BİLİNÇLİ ve GÜVENLİ KULLANIMI İÇİN TAVSİYELER

NEDEN BİLİNÇLİ VE GÜVENLİ İNTERNET ?

İnternet çağında her şey hızla değişse de, değişmeyecek olan şeylerin başında kuşkusuz internet geliyor. Özellikle mobil telefonların giderek yaygınlaşmasıyla birlikte internet artık her an yanımızda, elimizde, cebimizde! Elbette internetin risklerine karşı daha korumasız olan çocuklarımızın da öyle...

İnternet çağında her şey hızla değişse de, değişmeyecek olan şeylerin başında kuşkusuz internet geliyor. Özellikle mobil telefonların giderek yaygınlaşmasıyla birlikte internet artık her an yanımızda, elimizde, cebimizde! Elbette internetin risklerine karşı daha korumasız olan çocuklarımızın da öyle...

Okulların kapanmasıyla birlikte kimi öğrenciler, internette daha fazla vakit geçirecekler. Siz değerli anne babalara, interneti nasıl güvenli kullanacağınız konusunda ve internetin zararlarından kendinizi ve çocuklarınızı nasıl koruyacağınız hakkında tavsiyeler hazırladık. Gelin madde madde ilerleyelim.

Zamanın Ruhunu Yakalayın!

Öncelikle şunu aklımızın bir köşesinde tutmalıyız. Çocuklarımız bizim doğduğumuz, bizim çocukluğumuzdaki o dünyaya doğmadılar. Teknolojinin hızla ilerlediği, internet çağına doğdular. Onlar geçmişin değil, şimdinin çocukları. İşte belki de bu yüzden sorumluluğumuz bir kat daha artıyor. İnternetin sadece, iyilik, güzellik, eğlence içermediğini onlara öğretmek; interneti, doğru ve bilinçli kullanmaları noktasında onları eğitmek durumundayız.

İnternet Hakkında Bilgi Sahibi Olun!

Bilmediğiniz bir konu hakkında çocuğunuzu eğitemezsiniz. İnternet hakkında ne kadar bilgi sahibi olursanız, çocuğunuzu da o kadar çok bilgilendirir ve internetin zararlarından bir o kadar korumuş olursunuz. “Sosyal medya” üyeliği olmayan bir ebeveyn, sosyal ağlara üye olan çocuğunu, oradan gelebilecek zararlardan nasıl koruyabilir? Hiç bilgisayar oyunu oynamamış biri, bilgisayar oyunlarının zararlarını bilebilir mi? “Mobil uygulamalardan” bihaber olan bir ebeveyn, mobil uygulamalar üzerinden gelebilecek tehlikelerden haberdar olur mu? Çocuğunuzun internet dünyasındaki, video izleme, müzik indirme, anlık mesajlaşma oyun oynama gibi çevrimiçi alışkanlıklarını bilmek istiyorsanız, işe internet dünyasını öncelikle kendinize öğretmekten başlamalısınız.

Kurallar Belirleyin!

Çocuğunuzun tek başına teknolojik aletleri kullanmalarına mümkün olduğunca izin vermeyin. Her ne kadar internet kullanımı noktasında mobil cihazlar, geleneksel bilgisayarları geçmiş olsa da, internete girilen bilgisayarın herhangi bir bireyin odasında değil, evinizin ortak kullanım alanı içinde olmasına özen gösterin. İnternette karşılaştığı ve kafasında şüphe oluşturan her durumu size anlatmasını söyleyin.

Zamanı Yönetin ve Alternatifler Sunun!

Çocuğunuzun internet başında geçireceği zamanı makul ölçülerde sınırlamalısınız. Olası sağlık sorunlarının da - psikolojik veya fiziksel- böylece önüne geçmiş olursunuz. Bilmelisiniz ki internetin bağımlılık yapan bir tarafı da var ve bağımlılık çocuğunuzun sosyal ilişkilerinde sorunlar yaşamasına sebep olan ciddi bir sorun. Böyle bir sorunu yaşamamak için çocuğunuz; dışarıya çıkmak, arkadaşlarıyla oyun oynamak, bir bitki yetiştirmek, bir hayvan beslemek, spor yapmak, kitap okumak, kardeşleriyle vakit geçirmek gibi farklı alternatiflere yönlendirin.

Kişisel Bilgilerin Paylaşılması Gerektiğini Öğretin

“Sırrın senin esirindir, eğer başkasına söylersen, sen onun esiri olursun.”

Bu veciz sözü akılda tutmak gerekir. Çocuğunuza internette hiç kimseye ve hiçbir web sitesine; adres, telefon numarası, okul adı, şifre, aile resimleri, internet kullanıcı adı gibi önemli bilgileri vermemesini öğütleyin. Bazı sitelere üyelik için verilmesi gereken kişisel güvenlik bilgilerini ise ancak size danıştıktan sonra vermesini söyleyin. İnternette tanışılan yabancıların doğru bilgiler vermeyeceğini, bu kişilerin dolandırma, pazarlama gibi kötü amaçlı kişiler olabileceğini anlatın. Ayrıca, sizin izniniz olmadan internette alışveriş yapmamasını, kredi kartı numara bilgilerini asla vermemesini söyleyin.

“Mahremiyet” Bilinci Oluşturun!

Onlara tıpkı gerçek hayatta olduğu gibi internette de tanımadığı kişilerle konuşmaması, iletişim kurmaması gerektiği bilincini verin. Çocuğunuzun siber zorbalık ve istismar gibi tehlikelerden korumak için kendisiyle ilgili özel bilgileri ve fotoğrafları paylaşmamasını, internette tanıştığı bir yabancıyla gerçek hayatta buluşmamasını, web kamerası kullanarak konuşmamasını öğütleyin. Çocukları en çok etkileyen şeyin, zihinsel ve fikrî anlamda yaşlarına uygun olmayan içerikler olduğunu unutmayın.

Güçlü Bir İletişim Geliştirin!

Çocuğunuzla aranızda karşılıklı sevgi, anlayış ve güvene dayalı bir iletişim yoksa hem gerçek hayatta hem de internette yaşadığı sıkıntıları size söylemekten çekinecektir. Bu konuda da çocuğunuza destek olmalı ve size güvenmesini sağlamalısınız. İnternette başına gelen kötü bir olayı (tehdit, hakaret, müstehcenlik vb.) size anlattığında, ona aşırı tepkiler vermeyin. Onunla açıkça konuşun, ona interneti nasıl bilinçli ve doğru kullanacağını anlatın. Her zaman onun yanında olun ve bütün sorunları birlikte aşabileceğinizi, kontrolün sizde ve kendisinde olduğunu çocuğunuza hissettirin.

Saygılı Davranmayı ve Empatiyi Öğretin

Çocuğunuza internette nazik bir dille iletişim kurmasını, kendisine nasıl davranılmasını istiyorsa başkalarına da öyle davranmasını söyleyin. Gerçek hayatta yapmadığı ve yapmayacağı hiçbir şeyi internette de yapmaması gerektiğini anlatın. Mesaj ve e-posta gibi sıkça kullanılan iletişim kanallarında kelimeleri tam ve doğru olarak kullanması ve yazı diliyle konuşması gerektiğini öğretin. Başkalarının haklarına saygı duyma noktasında, telif hakkı, Fikri Mülkiyet Hakları gibi konularda da bilgilendirin.

İnternette Karşılaştığınız Her Bilgi Doğru Değildir

İnternette doğru bilgiye ulaşma yöntemi; bilgiye birden fazla kaynaktan ulaşmak, eleştirel bir bakış açısı geliştirmek ve bilgileri çokça kıyaslamaktır. İnternette her bulduğumuz bilgi doğru ve güvenilir değildir.

“Olta” ya Gelmeyin!

Şüphe uyandıran e-postaları, linkleri ve pop-up pencerelerini, spam mailleri tıklamayın ve açmayın. Güvenilir (kurumlar, bankalar vb.) yerlerden geldiği intibayı oluşturan bu masum görünümlü mailler yoluyla kişisel bilgileriniz çalınıyor ve tuzağa düşürülmüş oluyorsunuz. Günümüzde sıkça yaşanan Oltalama (Phishing) denilen bu dolandırıcılık teşebbüsünden korunmak için, size gönderilen linkteki adresle, link üzerine geldiğinizde gözükten adresin birbiri ile aynı olup olmadığına dikkat edin.

Antivirüs Programı Kullanın

Bilgisayarınızın güvenliği için lisanslı ve güncel bir antivirüs programı kullanın. Antivirüs yazılımları, bilgisayarınızı Truva Atı(Trojan), Kurtçuk (Storm Worm) gibi tanıdığı virüslere karşı korur. Ayrıca bilgisayarınızın, işletim sistemleri tarafından gelen güncellemeler ile güncel kalmasını sağlayın.

Gizlilik Ayarlarını İhmal Etmeyin!

Eğer çocuğunuz 13 yaşından büyükse ve bir sosyal paylaşım sitesine üye ise, onun neler yaptığını, kimlerle arkadaş olduğunu, neler konuştuğunu... Kısaca çevrimiçi izlerini takip etmek için sizde o siteye üye olup çocuğunuzun arkadaşı olun. Profilinde gizlilik ayarları yapmanız hem sizin hem de çocuğunuz için daha güvenli bir seçenektir.

Bilgisayar Oyunlarına Dikkat Edin!

Çocuğunuzun çevrimiçi ortamlarda veya herhangi bir sitede oynadığı oyunların, aktivitelerin yaşına uygun olup olmadığını kontrol edin. Çünkü bazı çevrimiçi oyunlar şiddet, kan, vahşet, cinsellik, pornografik içerik ve islamofobi gibi zararlı unsurlar içerir.

Güvenli İnternet Hizmeti'ni Tercih Edin

İnternetteki zararlı içeriklerden sizi ve ailenizi büyük oranda koruyan “Güvenli İnternet Hizmetini” (<http://www.guvenlinet.org.tr/>) kullanmanızı tavsiye ederiz. İnternet servis sağlayıcıları tarafından ücretsiz olarak sunulan Güvenli İnternet Hizmeti için detaylı bilgiye [guvenlinet](http://www.guvenlinet.org.tr/) adresinden ulaşabilirsiniz.

Uygunsuz İçerikleri İhbar Edin!

Anne ve babalar, çocuklarının ve kendilerinin internet kullanımı sırasında karşılaşılabilecekleri zararlı içerikleri [ihbarweb](http://www.ihbarweb.org.tr/) (<http://www.ihbarweb.org.tr/>) sitesine mutlaka bildirmelidirler.

KAYNAK: <https://www.guvenliweb.org.tr/blog-detay/neden-bilincli-ve-guvenli-internet>

